

загивали отъ гладъ¹⁾). Това се потвърждава и отъ едно обширно писмо на българина Антонио Стефано, Никополски епископъ, запазено въ дубровнишкия архивъ. Като се оплаква отъ голѣмия упадъкъ на духа и на религиозността на нѣколцина дубровчани въ българскитѣ земи, той се спира на търновската църква, която представлява вече само една развалина²⁾). Единъ месецъ по-късно презъ сжщата 1680 година този епископъ описва лошото състояние на никополската църква. Сжщиятъ поискалъ и суми за нѣкои нужди на търновската църква (Chiesetta di Tarnova)³⁾. Следъ Чипровското възстание търновската колония отъ дубровнишкитѣ търговци се съвсемъ разпръснала. Презъ 1685 г. тукъ имало само единъ дубровчанинъ — Накси Мартино⁴⁾.

10. Никополъ.

Още въ края на II-то българско царство на брѣга на Дунава се издигналъ постепенно градътъ Никополъ, първоначално вѣроятно, като, укрепенъ пунктъ. Съ идването на турцитѣ градътъ добилъ име и значение на първостепенна крепостъ въ обширната турска империя. Турцитѣ поставили въ града постояненъ и многочисленъ гарнизонъ, който скоро привлѣкълъ занаятчийски и търговски свѣтъ отъ близки и далечни мѣста. Широката равнина, разположена отъ всички страни около него, и пълноводната река Дунавъ, осигурявали търговското развитие на града. Съ оживяването на пѣтищата, които водили отъ града къмъ всички области на полуострова, Никополъ скоро станалъ дунавското пристанище на София. Презъ града сжщевременно минавалъ най-късия пътъ за Влашко. Значението, което ималъ гр. Русе презъ 18 и 19 вѣкъ, придобилъ Никополъ още презъ 16 и 17 в. Не само военната, но и търговската история на Турция съдържа твърде ценни страници за града Никополъ. Тази крепостъ играела първостепенна роля както презъ епохата на голѣмото разширение на турската властъ къмъ централна Европа, тъй сжщо и по-късно при постоянната отбрана на севернитѣ граници на империята къмъ Влашко и Молдова.

Дубровчанитѣ не закъснѣли въ скоро време следъ заселването си въ София да се настанятъ и въ Никополъ. Едни отъ най-раннитѣ сведения, които дубровнишкия архивъ съдържа, сж за тази дунавска крепостъ, презъ която дубровчанитѣ се сношавали съ Търговище, Букурещъ, Силистра и Баба-дагъ — най-старитѣ колонии на дубровчанитѣ. Още на 1 априлъ 1556 г. търговцитѣ-сѣдружници Лоренцо ди Георги и Паоло Петровичъ, живущи въ Никополъ, се задължили да плащатъ всѣки месецъ на Дамяно ди Николо 45,375 аспри срещу стойността на съответното количество различни платове, които тѣ сж били получили отъ последния, като се обещаваатъ да изплатятъ напълно дълга предъ свидетелитѣ Пиеро ди Томазо, свещеника Дамяно де Марино

¹⁾ Fer mend zin, 286.

²⁾ Писмо на fra Antonio Stephano, vescovo di Nicopoli, отъ Begliani, li 31 Agosto 1680 fasc. 60 № 1983.

³⁾ Писмо отъ сжщия отъ Никополъ — 21 септемврий 1680 fasc. 60 № 1983.

⁴⁾ Fer mend žin, 299.